

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ **referitor la propunerea legislativă privind** **Inteligența Artificială**

Analizând **propunerea legislativă privind Inteligența Artificială** (b154/19.03.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/1569/26.03.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D340/26.03.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect adoptarea unei legi privind Inteligența Artificială (IA).

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Analizând propunerea legislativă din perspectiva dreptului Uniunii Europene, menționăm că, la data de 13 martie 2024, Parlamentul European a aprobat proiectul de **Regulament privind stabilirea unor norme armonizate privind Inteligența Artificială (Actul privind Inteligența Artificială) și de amendare a unor acte legislative ale Uniunii Europene**, în scopul asigurării siguranței și

respectării drepturilor fundamentale, precum și al stimulării inovației în acest domeniu.

Proiectul de regulament face în prezent obiectul unei verificări finale din punct de vedere juridic și lingvistic și urmează să fie adoptat definitiv înainte de sfârșitul actualei legislaturi, prin așa-numita procedură de rectificare. Regulamentul trebuie, de asemenea, să fie aprobat formal de către Consiliu.

Raportat la acest aspect, semnalăm că norma preconizată pentru art. 13 din proiect, potrivit căreia „prezenta lege se completează cu prevederile Regulamentului privind inteligența artificială a Parlamentului European 2024(0138)”, nu poate fi adoptată în forma propusă.

Pe de o parte, așa cum am menționat anterior, procedura de adoptare și publicare a Actului privind Inteligența Artificială nu este finalizată și, ca atare, actul juridic respectiv nu este în vigoare. Potrivit art. 113 primul paragraf din proiectul de regulament, acesta va intra în vigoare în a douăzecea zi de la publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, deci nu se poate face trimitere la un act normativ care nu este încă în vigoare.

Pe de altă parte, având în vedere că orice regulament al Uniunii Europene este direct aplicabil în ordinea juridică internă, un act normativ național nu se completează cu prevederile regulamentului respectiv, ci, eventual, stabilește măsurile de punere în aplicare, după intrarea în vigoare a acestuia.

Referitor la acest aspect, precizăm că Actul privind Inteligența Artificială va deveni aplicabil în termen de 24 de luni de la data intrării sale în vigoare, cu următoarele excepții:

- Capitolul I (Dispoziții generale) și Capitolul II (Practici privind inteligența artificială interzise) vor deveni aplicabile în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a regulamentului;

- Secțiunea 4 (Autorități de notificare și organisme notificate) din Capitolul III (Sisteme IA cu risc înalt), Capitolul V (Modele IA cu scop general), Capitolul VII (Guvernanță) și Capitolul XII (Sanțiuni) vor deveni aplicabile în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a regulamentului, cu excepția art. 101 referitor la amenziile pentru furnizorii de modele IA de interes general;

- Alin. (1) al art. 6, referitor la regulile de clasificare pentru sistemele IA cu risc înalt, precum și obligațiile corespondente din regulament, vor deveni aplicabile în termen de 36 de luni de la data intrării în vigoare a acestuia.

În concluzie, **România, ca stat membru al Uniunii Europene, va avea obligația de a adopta, prin acte normative interne, în termenele anterior menționate, însă numai după intrarea în vigoare a Actului privind Inteligența Artificială, măsurile de punere în aplicare a acestuia, inclusiv desemnarea autorităților naționale competente, respectiv autoritatea de notificare și autoritatea de supraveghere a pieței.**

5. Din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, prevăzute de Legea nr. 24/2000, semnalăm că propunerea legislativă nu este redactată în forma prescriptivă specifică normelor juridice, textele propuse având mai degrabă un caracter descriptiv, iar normele sale sunt incomplete, vagi și lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, fiind de natură să întâmpine dificultăți în aplicare sau chiar să fie inaplicabile.

Referitor la acest aspect, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa, de exemplu Decizia nr. 17/2015, că prevederile *„caracterizate printr-o tehnică legislativă deficitară, nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție (...)”* și că, *„dincolo de aspectele punctuale a căror neconstituționalitate a fost motivată supra, Curtea constată că întregul act normativ suferă de deficiențe sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, a coerenței, a clarității, a previzibilității, de natură a determina încălcarea principiului legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție”*.

6. La art. 12, semnalăm că în formularea actuală, norma este lipsită de efect întrucât nu stabilește infracțiuni de sine stătătoare, ci face o trimitere generică la prevederile Codului penal și a altor legi penale speciale, care sunt aplicabile și în lipsa unei astfel de dispoziții.

În plus, norma nu întrunește criteriile de claritate și previzibilitate întrucât se referă la *„Încălcarea dispozițiilor prezentei legi”*, fără ca acestea să fie indicate în mod expres.

Totodată, precizările referitoare la aplicarea dispozițiilor Codului penal sau ale legilor speciale în situația în care faptele „nu reprezintă abateri mai grave, în funcție de locul producerii evenimentului” nu sunt clare, întrucât nu se înțelege care ar putea fi abaterile mai grave decât infracțiunile și nu se ține seama de faptul că legea penală română este aplicabilă în spațiu în condițiile art. 8-14 din Codul penal.

Menționăm că singura modalitate de stabilire a sancțiunilor ar fi fost aceea prin care s-ar fi stabilit în mod expres faptele care constituie infracțiuni și pedepsele aplicabile, situație în care legea ar fi făcut parte din categoria legilor organice, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată.

*
* *

În concluzie, față de considerentele arătate, apreciem că **prezenta propunere legislativă nu poate fi promovată în forma propusă.**

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 396/16.04.2024